

Необходимо е Европа да оцелее и продължи да процъфтява и след края на растежа, призовават повече от 400 групи на гражданското общество и експерти

Автори:

Тимотей Парик

Кейт Роуърт

Винсент Лиежи

Приятели на Земята - Европа

Европейското бюро по околна среда

Европейския младежки форум

Алианс за икономика на благоденствието

Подписани от, наред с други:

Milena Buchs

Eloi Laurent

Ekaterina Chertkovskaya

Julia Steinberger

Camille Étienne

Federico Demaria

Nick Fitzpatrick

Olivier De Schutter

Giorgos Kallis

Robert Costanza

Jason Hickel

Dominique Méda

Adélaïde Charlier

Sandrine Dixon-Declève

Tim Jackson

Докато политическите лидери се събират за втората конференция в Европейския парламент, посветена на това как да се премине отвъд растежа, ние, гореподписаните представители на академичните среди и гражданските организации, виждаме в геополитическата криза възможност да се откажем от вредното от социална и екологична гледна точка съревнование за растеж и вместо това да преминем към сътрудничество за благосъстояние.

Не съществуват емпирични данни, които да показват, че е възможно на глобално ниво и в достатъчна степен да се изолира икономическият растеж от натиска върху околната среда. Стремехът на държавите с високи доходи към безкраен икономически растеж е проблематичен, тъй като намалява или изцяло неутрализира резултатите от политиките в областта на околната среда. Настоящият климатичен хаос и разрушаващата се екосистемна мрежа, от която зависим, са истинска заплаха за мира, водната и хранителната сигурност и демокрацията.

Преминаването към икономика отвъд растежа е необходимо не само за да оцелеем, но и за да просперираме. Това включва демократично планирано и справедливо намаляване на производството и потреблението, понякога наричано "дерастеж", в онези страни, които са изразходвали прекомерно своите екологични ресурси. Това е проектът на Европа за глобален мир, тъй като сегашният ѝ икономически растеж предизвиква конфликти както в Европа, така и извън нея.

В контекста на държавите с високи доходи по-малкият екологичен отпечатък не означава по-лоши условия на живот. Политики, насочени към пестеливост, намаляване на ресурсите и работното време, могат значително да повишат благосъстоянието и да намалят натиска върху околната среда, като по този начин създадат възможност за устойчив просперитет без растеж.

За да осигурим възможно най-високо качество на живот при възможно най-нисък отпечатък, трябва да променим изцяло целите и правилата на икономическата игра. В една икономика отвъд растежа, сегашният фокус върху количествения растеж ще бъде заменен с развитие на регенеративна и разпределителна икономика, която осигурява качествено благосъстояние чрез задоволяване на нуждите на всички хора в рамките на възможностите на живата планета - както е разработено в концепцията на Икономика на поничката.

Пазарът се оказва недостатъчно ефективен за вземане на важните решения в нашето общество. За да може икономиката да служи на хората, а не обратното, контролът върху нея трябва да бъде върнат на хората. За да променим правилата на играта, трябва да се извлекат поуки от вече съществуващи инициативи. Например, разширяване на модела за кооперации с нестопанска цел в целия ЕС.

С оглед на тези сериозни предизвикателства и благоприятни възможности призоваваме Европейския съюз, неговите институции и държавите членки да въведат:

1. **Европейски институции за развитие след растежа:** създаване на постоянни структури в Комисията, Съвета, Парламента и в държавите членки за оценка на стратегиите и насоките за развитие след растежа.
2. **Европейска зелена сделка отвъд растежа:** разработване на нова програма, основана на системна промяна, която има за цел да създаде благоприятно бъдеще в границите на планетата, като "дерастежът" е необходима преходна фаза.

3. **Политики отвъд растежа**, основани на четирите принципа на:

- **Биокапацитет:** поетапно намаляване на изкопаемите горива, ограничаване на добива на суровини, мерки за опазване и възстановяване на природата и мерки за здрави и устойчиви почви, гори, морски и други екосистеми. Например, Договор за неразпространение на изкопаемите горива, Закон за справедливо и устойчиво използване на ресурсите, включващ обвързваща цел за намаляване на материалния отпечатък и реално, съобразено с територията възстановяване на природата.
- **Справедливост:** фискални инструменти за насърчаване на по-равнопоставено общество чрез премахване на крайностите в доходите и богатството, както и на свръхпечалбите. Например, въглероден данък върху богатството, минимални и максимални доходи.
- **Благосъстояние за всички:** достъп до основни инфраструктури чрез подобрена екологосъобразна обществена среда. Например универсални базови услуги (включително общоприетите човешки права на здравеопазване, транспорт, социални грижи, жилище, образование, равенство между половете и т.н.), гаранции за заетост, контрол на цените на жизненоважни стоки и услуги.
- **Активна демокрация:** граждански асамблеи с мандат за формулиране на социално приемливи стратегии за достатъчност и подобряване на политиките, основани на екологичните граници, справедливостта и благосъстоянието за всички, както и засилена роля на синдикатите. Например - Форум за местните нужди, Конвенции за климата, Граждански бюджет.

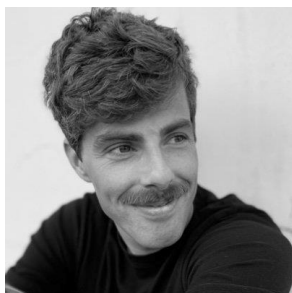
Изминаха пет години от първата конференция за икономика "Отвъд растежа". Критиките сред гражданското общество и академичните среди към растежа стават все по-силни. Подробностите се обсъждат в момента в Европейския парламент и в Европейската комисия. Научни данни и политически ходове са на разположение, за да се превърнат идеите за дерастеж и пострастеж в реалност. Кризите, с които се сблъскваме, са възможност за създаване на нова система, която да осигури благосъстояние за всички, като същевременно позволи демократичен, по-бавен, но по-сладък начин на живот.

Референции

1. Fitzpatrick, Nick, Timothée Parrique, and Inês Cosme. 2022. "Exploring degrowth policy proposals: A systematic mapping with thematic synthesis." *Journal of Cleaner Production* 365: 132764.
<https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2022.132764>
2. Fanning, Andrew L., Daniel W. O'Neill, Jason Hickel, and Nicolas Roux. 2022. "The social shortfall and ecological overshoot of nations." *Nature Sustainability* 5: 26-36.
<https://doi.org/10.1038/s41893-021-00799-z>
3. Kallis, Giorgos, Vasilikis Kostakis, Steffen Lange, Barbara Muraca, Susan Paulson, and Matthias Schmelzer. 2018. "Research On Degrowth." *Annual Review of Environment and Resources* 43: 291-316.
<https://doi.org/10.1146/annurev-environ-102017-025941>
4. Hickel, Jason, and Giorgos Kallis. 2019. "Is Green Growth Possible?" *New Political Economy* 25: 469-486.
<https://doi.org/10.1080/13563467.2019.1598964>
5. Hirvilammi, Tuuli, and Max Koch. 2020. "Sustainable Welfare beyond Growth." *Sustainability* 12(5): 1824.
<https://doi.org/10.3390/su12051824>
6. Hickel, Jason. 2020. "What does degrowth mean? A few points of clarification." *Globalizations* 18(7): 1105-1111.
<https://doi.org/10.1080/14747731.2020.1812222>
7. McGreevy, Steven R., Christoph D. D. Rupprecht, Daniel Niles, *et al.* 2022. "Sustainable agrifood systems for a post-growth world." *Nature Sustainability* 5: 1011-1017.
<https://doi.org/10.1038/s41893-022-00933-5>
8. Demaria Federico, François Schneider, Filka Sekulova, and Joan Martinez-Alier. 2013. "What is Degrowth? From an Activist Slogan to a Social Movement." *Environmental Values* 22(2): 191-215.
<https://www.jstor.org/stable/23460978>
9. Keyßer, Lorenz T., and Manfred Lenzen. 2021. "1.5 °C degrowth scenarios suggest the need for new mitigation pathways." *Nature Communications* 12: 2676.
<https://doi.org/10.1038/s41467-021-22884-9>

10. Mastini, Riccardo, Giorgos Kallis, Jason Hickel. 2021. "A Green New Deal without growth?" *Ecological Economics* 179: 106832.
<https://doi.org/10.1016/j.ecolecon.2020.106832>
11. Vogel, Jefim, Julia K. Steinberger, Daniel W. O'Neill, William F. Lamb, Jaya Krishnakumar. 2021. "Socio-economic conditions for satisfying human needs at low energy use: An international analysis of social provisioning." *Global Environmental Change* 69: 102287.
<https://doi.org/10.1016/j.gloenvcha.2021.102287>
12. Creutzig, Felix, Leila Niamir, Xuemei Bai, *et al.* 2022. "Demand-side solutions to climate change mitigation consistent with high levels of well-being." *Nature Climate Change* 12: 36-46.
<https://doi.org/10.1038/s41558-021-01219-y>
13. Jackson, Tim, and Peter A. Victor. 2019. "Unraveling the claims for (and against) green growth." *Science* 366(6468): 950-951.
<https://doi.org/10.1126/science.aay0749>
14. Jackson, Tim. 2019. "The Post-growth Challenge: Secular Stagnation, Inequality and the Limits to Growth." *Ecological Economics* 156: 236-246.
<https://doi.org/10.1016/j.ecolecon.2018.10.010>
15. Walker, Christine Corlet, Angela Druckman, Tim Jackson. 2021. "Welfare systems without economic growth: A review of the challenges and next steps for the field." *Ecological Economics* 186: 107066.
<https://doi.org/10.1016/j.ecolecon.2021.107066>
16. Jackson, Tim, Peter A. Victor. 2021. "Confronting inequality in the "new normal": Hyper-capitalism, proto-socialism, and post-pandemic recovery." *Sustainable Development* 29(3): 504-516.
<https://doi.org/10.1002/sd.2196>

About the authors

Timothée Parrique

Author of "Ralentir ou périr" and "The political economy of degrowth", researcher at the School of Economics and Management of Lund University

Kate Raworth

Author of "Doughnut Economics", Sr Associate at Environmental Change Institute Oxford University, Professor of Practice at Amsterdam UAS

Vincent Liegey

Co-author of "Décroissance, Fake or Not", "Exploring Degrowth, a Critical Guide" and "Un Projet de Décroissance", Engineer & coordinator of Cargonomia, degrowth research & experimentation cooperative

European Environmental Bureau

Largest network of environmental citizens' organisations in Europe

Friends of the Earth Europe

World's largest grassroots environmental network

European Youth Forum

Biggest youth platform in the world

Wellbeing Economy Alliance

Global collaboration of organisations, alliances, movements and individuals

Подписи

Групи на гражданското общество

1. European Environmental Bureau
2. Friends of the Earth Europe
3. European Youth Forum
4. Wellbeing Economy Alliance
5. The Club of Rome
6. International Society for Ecological Economics
7. Institute for Political Ecology
8. Commons Network
9. Economy for the Common Good
10. Degrowth in Action
11. European Policy Centre
12. Ecological Economics For All
13. US Society for Ecological Economics
14. Zero Waste Europe
15. Scientifiques en rebellion
16. WEAll Youth
17. Degrowth Collective
18. France Nature Environnement
19. Seas At Risk
20. SOMO
21. London Mining Network
22. Post Growth Institute; Southern Oregon University
23. Asociación Biodiversa
24. Steady State Manchester
25. Grands-Parents pour le Climat (Belgique francophone)
26. Equidad de Género: Ciudadanía, Trabajo y Familia
27. Fridays For Future South Tyrol
28. Climate Vanguard
29. Degrowth Movement Italy (MDF)
30. Les Amis de la Terre Belgique
31. ICLEI Europe
32. HERWIN
33. Vrede vzw
34. LEF/FGE
35. Focus Association for Sustainable Development
36. Policy Lab Slovenia
37. CIDSE
38. Cargonomia, Degrowth research and experimentation cooperative, Budapest
39. Estonian Green Movement
40. Associazione per la decrescita
41. Danish Committee for Health Education
42. ZERO - Association for the Sustainability of the Earth System
43. Teater K
44. PowerShift e.V.
45. Amis de la Terre France
46. European Anti-Poverty Network (EAPN)
47. SOLIDAR
48. Foundation for the Economics of Sustainability
49. An Taisce - the National Trust for Ireland
50. Ecologistas en Acción
51. REScoop.eu
52. Youth for Climate Belgium
53. Poems for Parliament
54. Wellbeing Economy Lab
55. Canopea
56. Planet-N
57. EKO KROG Slovenia
58. CATAPA
59. Make Mothers Matter
60. European Society for Ecological Economics
61. Hot or Cool Institute gGmbH
62. Zero waste Žalec
63. SDG Watch Europe
64. Good4Trust.org
65. Ekumenická akademie (Ecumenical Academy)
66. Electra Energy Cooperative
67. WFTO- Home of Fair Trade Enterprises
68. Platform for Social Housing
69. CONCORD Europe
70. tools for good
71. Re-set: platform for socio-ecological transformation
72. EUROSOLAR Catalunya
73. Parma Sostenibile
74. Přátelé přírody /Friends of Nature
75. EUROSOLAR.CZ
76. Benzyme Ventures
77. Ultra sieste
78. Zsámboki Biokert Hungary
79. Bystro
80. Lipensko pro život, z.s.

81. TEREZA Educational Centre
82. Living Economies Forum
83. Fundación vanES Sabayes Spain
84. Polish Zero Waste Association
85. European Network Against Racism (ENAR)
86. Association For Promotion Sustainable Development
87. The Social Guarantee
88. Sistema B
89. Green European Foundation
90. Stowarzyszenie Ekologiczne EKO-UNIA
91. Bond Beter Leefmilieu (BBL)
92. Post Carbon Institute
93. Fundacja Kupuj Odpowiedzialnie (Buy Responsibly Foundation)
94. ClimaTalk
95. Limity jsme my
96. Sciaena
97. African Circular Economy Network (ACEN)
98. Green Economy Coalition
99. eco-union
100. Nonprofit Ventures
101. Rede para o Decrescimento
102. Alter Kapitaē
103. Oikos - Think Tank for Socio-Ecological Change
104. ICLEI - Local Governments for Sustainability, Europe
105. Pro Natura - Friends of the Earth Switzerland
106. NaZemi
107. Hnutí DUHA- Friends of the Earth Czechia
108. REVO Prosperidad Sostenible
109. Wetlands International Europe
110. Amigos de la Tierra - Friends of the Earth Spain
111. Fundação Montescola
112. Friends of the Earth Cyprus
113. Friends of the Earth Estonia
114. Konsent z.s
115. Garden of Eden Projects Ireland
116. Nyt Europa
117. Arnika
118. Amigas da terra
119. Surfrider Foundation Europe
120. Friends of the Earth Ireland
121. Degrowth.info
122. ECOLISE
123. National Society of Conservationists - Friends of the Earth Hungary
124. Zero Waste Latvija
125. Jordens Vänner - Friends of the Earth Sweden
126. Population Matters
127. An Claiómh Glas
128. Tactic
129. European Energy Research Alliance
130. greenskills
131. The Institute of Economics Zagreb
132. Sustainable Population Australia
133. Energy Cities
134. New Worlds Group
135. Landsrådet för Sveriges Ungdomsorganisationer
136. Local Futures
137. Youth and Environment Europe
138. Waag Futurelab
139. The Emergence Network
140. Women's International League for Peace and Freedom (WILPF)
141. Communal Forum on Climate Protection
142. Začni učiti!, z.s.
143. Vlaamse Jeugdraad
144. Aisthanoumai
145. Green Liberty Lithuania
146. Jesuit European Social Centre
147. Laudato Si Movement
148. Recycling Network Benelux Umweltdachverband
149. Friends of the Earth Malta
150. GLOBAL 2000 - Friends of the Earth Austria
151. Milieudéfensie – Friends of the Earth Netherlands
152. Het Burgerparlement/Le Parlement Citoyen
153. NOAH – Friends of the Earth Denmark
154. Fridays For Future Austria
155. Syndicat Printamps Écologique
156. Za Zemiata – Friends of the Earth Bulgaria
157. Association Recherche et Expérimentation sur la Décroissance et la Transition
158. ACV - CSC
159. Observatoire de la Post-Croissance et de la Décroissance

Академици и експерти

1. Timothée Parrique

2. Kate Raworth

3. Vincent Liegey

4. Olivier De Schutter
5. Milena Buchs
6. Ekaterina Chertkovskaya
7. Robert Costanza
8. Dominique Meda
9. Eloi Laurent
10. Giorgos Kallis
11. Federico Demaria
12. François Schneider
13. Eva Fraňková
14. Jason Hickel
15. Julia Steinberger
16. Sandrine Dixson-Decleve
17. Adélaïde Charlier
18. Camille Étienne
19. Tim Jackson
20. Nick Fitzpatrick
21. Vedran Horvat
22. Alexandra Köves
23. Tariq Al-Olaimy
24. Silvia Montagnani
25. Emma Marzi
26. Brototi Roy
27. Leonie Saleth
28. Marceau Challet
29. Merlin Keitz
30. Juan Pablo Arellano
31. Claudio Cattaneo
32. Nikola Lange
33. Martin Calisto Friant
34. Emily Meret Bankert
35. Emilie de Bassompierre
36. David Hofmann
37. Milica Kočović De Santo
38. Myriam Best
39. Daniele Vico
40. Lina Lefstad
41. Camilo Rodriguez
42. Matthieu Lietaert
43. Jean-Louis Aillon
44. Barry McMullin
45. Lucas Remue
46. Max Keijzer
47. Giuseppe Massaro
48. Lisette von Maltzahn
49. Lorenzo Velotti
50. Meera Ghani
51. Riccardo Mastini
52. Francesca Magnolo
53. Mladen Domazet
54. Mirjam Scholtens
55. Leila Siebke
56. Giacomo Luigi Delgado
57. Amelia Elvins
58. Martina Logi
59. Mathilde Dumoulin
60. Gabriel Fabre
61. Noémie Cadiou
62. Maiko Mathiesen
63. Kanika Prajapat
64. Till Kellerhoff
65. Claudia Fry
66. Christian Schulz
67. Aljoša Slameršak
68. Óscar Carpintero
69. Tommaso Brazzini
70. Jesus Martin Gonzalez
71. Mario Díaz Muñoz
72. Margarita Mediavilla Pascual
73. Elena Emrick-Schmitz
74. Nathalie Roy
75. Lukas Egler
76. Josephine Becker
77. Mario Pansera
78. James Scott Vandeventer
79. Fernando Andrés Sánchez González
80. Nika Grabar
81. Elena Hofferberth
82. Dan O'Neill
83. Aileen McLeod
84. Johana Waldhansová
85. Filka Sekulova
86. Gareth Dale
87. Anke Schaffartzik
88. Mario Pansera
89. Jakub Rok
90. Ivan Đula
91. Simone D'Alessandro
92. Doris Fuchs
93. Elke Weik
94. Max Koch
95. Benjamin Tyl
96. Arnaud Diemer
97. Petter Næss
98. Martin Fritz
99. Vasna Ramasar
100. François Briens
101. Adam Marshall
102. Predrag Momčilović
103. Elisabeth Skarðhamar Olsen
104. Adrien Plomteux
105. Alf Hornborg
106. Clément Choisne
107. Joseba Azkarraga
108. Christian Dorninger
109. Swyngedouw Erik
110. Thomas Smith
111. Hervé Corvellec
112. Eduardo Missoni
113. Manuela Zechner
114. Nina Isabella Moeller
115. Laura Rival
116. Ana Sofia Poças Ribeiro
117. Michel Pimbert
118. Tilo Meißner
119. Marion Real
120. Eric Ponthieu
121. Jennifer B. Hinton
122. Peter A. Victor
123. John Barry
124. Onofrio Romano
125. Katharina Richter
126. Katerina Brandes
127. Andri Werner Stahel
128. Oriana Rainho Brás
129. Jennifer Wells
130. Helmut Haberl
131. Rosemary Venn
132. Ben Purvis
133. Orsolya Lazányi
134. Benjamin Lowe
135. Eeva Houtbeckers
136. Christopher Boyce
137. Ivan Murray
138. Ahac Meden
139. Pat Devine
140. Robert Winthrop

141. Ester Galende Sánchez	186. Cécile Renouard	230. Patrick Bresnihan
142. Toni Ruuska	187. Guillaume Le Mailloux	231. Inge Røpke
143. Jamie Morgan	188. Tommaso Luzzati	232. Beatriz Macchione Saes
144. Richard Hull	189. Marie Prutzer	233. Martin Frébourgfc
145. Grégoire Wallenborn	190. Lucia Pezo Alvarez	234. Wolfgang Cramer
146. Susan Paulson	191. Amandine Crespy	235. Elsa Jourdain
147. Pasi Heikkurinen	192. Riccardo Mastini	236. Laura Schuft
148. Utkuhan Genc	193. Marta Conde	237. Emil Weis Brix
149. Shivani Kaul	194. Christophe Coillot	238. Mohamed Amine Boussejra
150. Alexander Paulsson	195. Albin Emanuel Brattberg	239. Cédric Sueur
151. Simon De Muynck	196. Aiora Zabala	240. Malo Mofakhami
152. Barbora Kleinhamplová	197. Lina Lefstad	241. Viviane Baladi
153. Erik Gomez-Baggethun	198. Phedeas Stephanides	242. Mathias Rollot
154. Katherine Trebeck	199. Sylvie Ferrari	243. Mathieu Chassé
155. Eirini Eriflyi Tzekou	200. Patrizio Ponti	244. Florence Joly
156. Tomislav Medak	201. Nicola Countouris	245. Ethemcan Turhan
157. Giulio Galdi	202. Halliki Kreinin	246. Robert Wade
158. Barbara Smetschka	203. Tomáš Imrich Profant	247. Joëlle Saey-Volckrick
159. Richard Wilkinson	204. Martin Cerny	248. Favry Anouk
160. Kimberley Vandenhole	205. Arnošt Novák	249. Jenny Ufer
161. Tom Bauler	206. Fynn M. Schmidt	250. André Barata
162. Félix Garnier	207. Melen Le Corre	251. Jérémie Cavé
163. Claire Roumet	208. Eléonore Fauré	252. Guillaume Mandil
164. Fabrice Flipo	209. Milica Kočović De Santo	253. Janina Urban
165. Jan Otto Andersson	210. Lilli Möller	254. Peter Doran
166. Kate Pickett OBE	211. Branko Ančić	255. Iñigo Capellán-Pérez
167. Kinga Kovacs	212. Fernando A. Frechoso- Escudero	256. Remi Douvenot
168. Janne I. Hukkinen	213. Jean-Michel Hupé	257. Tommaso Luzzati
169. Solène Sureau	214. Clelia Sirami	258. Emilie Letouzey
170. Julien Vastenaekels	215. Marc Deconchat	259. Alex Myerson
171. Christian Kerschner	216. Vanessa Lea	260. Stefanie Gerold
172. Lorenzo Velotti	217. Julian Carrey	261. Péter Párdi
173. Jakub Kronenberg	218. Julien Gros	262. Nadia Johanisova
174. Nathalie Wergles	219. Mercier Manuel	263. Marco Morosini
175. Sara Pavesio	220. Florian Debras	264. Julien Milanese
176. Ilona M. Otto	221. Guasch Cathy	265. Cécile Barnaud
177. Lucía Muñoz Sueiro	222. Steffen Lange	266. Philippe Borsa
178. Antoine Tiberj	223. Dr Beth Stratford	267. Marianna Joy Coulentianos
179. Benedikt Schmid	224. Odin Marc	268. Jean-Louis Martin
180. Xavier Gabet	225. Karine Leblanc	269. Cédric Gaucherel
181. Laure Teulieres	226. Marianne Blanchard	270. Jennifer Wilkins
182. Reynaud Christian	227. František Jelínek	271. Vincent Douzal
183. Paul Sutton	228. Ragueneau Olivier	272. Nicolas Bierne
184. Florian Polsterer	229. Bob Wilson	273. Alexandre Gondran
185. Patrick Canadas		274. Martine Antona